№ 84 30 აპრილი, კვირა 1866—1878 30 აპრილი, კვირა № 84

ყოველ დღე ორშაბათს გარდა

დროება

ცალკე ნომერი ღირს შაური

რედაქცია: სოლოლაკზე, სერგიევის ქუჩაზე, ივ. ამირალოვის სახლში, № 8.

კანტორა რედაქციისა: სერგიევის ქუჩაზე, ივ. ამირალოვის სახლებში, № 8.

ხელის-მოწერა მიიღება კანტორაში. გარეშე მცხოვრებთათვის: Въ Тифлисъ. Въ редакцію газ. „Дроэба".

გაზეთის ფასი: მთელის წლისა—8 მან., ნახევარ წლისა—4 მან. და 50 კაპ., ოთხის თვის—3 მან.

განცხადება: მიიღება ქართულს, რუსულს, სომხურს და სხვ. ენებზე.

ფასი განცხადებისა: დიდი ასოებით ასოზე—1 კაპ., ასო-მთავრულით სტრიქონზე—8 კაპ., ჩვეულებრივის ციცეროთი—5 კაპ., პატარა—4 კაპ.

რედაქციას უფლება აქვს გაასწოროს და შეამოკლოს დასაბეჭდათ გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდელი სტატიები ავტორს არ დაუბრუნდება.

რედაქციისაგან

საჭიროთ ვრაცხთ ვაცნობეთ იმ ჩვენ ხელის-მომწერლებს, რომელთაც ოთხი თვით დაუბარებიათ გაზეთი, რომ იმათი ვადა ამ 1 მაისს თავდება და ამ რიცხვიდამ მოესპობა გაზეთის გზავნა ყველას, ვინც ხვედრ ფულს ახლავე, 1 მაისამდინ არ წარმოადგნს რედაქციაში.

დღეიდამ გაზეთის დაბარება ორის ვადით შეიძლება: ორი თვით, ე. ი. პირველ ივლისამდინ, ეღირება—2 მანეთი, და რვა თვით, ე. ი. ამ წლის დამლევამდინ, ეღირება—6 მან.

ტელეგრამმები

(ხალხთა-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი)

პეტერბურღი, 29 აპრილს. გაზეთს „Новое Время"-ს გაუგონია შემდეგი ამბავი: რუსეთის ელჩი გრაფ შუვალოვი აღარ დაბრუნდება ინგლისში თავის თანამდებობაზედ; ის დაიჭერს რუსეთის გარეშე საქმეთა მინისტრის ადგილს, რადგან თ. გორჩაკოვი სტოვებს ამ თანამდებობას. გრ. შუვალოვის მაგიერად კი ლონდონში რუსეთის ელჩად, როგორც ისმის, თ. ს. მ. ვორონცოვს ნიშნავენ.

პეტერბურღის ბირჟა, 29 აპრილს.

(ხალხთა-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი.)

		მან.	კაპ.
ლონდონი—	23—75	„	„
ამსტერდამი—	120	„	„
ჰამბურგი— —	202—50	„	„
პარიჟი — —	248	„	„
შინაგანი სესხის ბილეთები 5%:			
პირველი სესხის — —	230—50		
მეორე სესხის — — —	226—50		
ბანკის ბილეთები:			
პირველი გამოცემის —	97—12		
მეორესი — — — —	95—12		
მესამესი — — — —	95—25		
მეოთხესი — — — —	94—92		
აღმოსავლეთის — —	93—75		
ოქრო, 1/2 იმპერიალი—	8—30		

საქართველო

დღიური

*** დღეს, კვირას, 11 საათზე თფილისის სააღგილ-მამულო ბანკის სადგომში იქნება კრება იმ საზოგადოების წევრთა, რომლის დანიშნულება არის, რომ თფილისის გუბერნიის ღარიბ თავად-აზნაურთა შვილებს ხელი მოუმართონ პირველ-დაწყებით სწავლის მიღებაში.

კრებამ უნდა ამოირჩიოს საქმეების გამგებელი კომიტეტი და საზოგადოთ უნდა მოილაპარაკოს თავის მოქავალ მოქმედებაზედ.

დიდი და პატიოსანი მოვალეობა იკისრა ამ საზოგადოებამ, და იმედი გვაქვს, რომ იმის წევრნი ისე გულ-ავარდნით არ წაიყვანენ თავის საქმეს, როგორც სხვა ამ გვარ საზოგადოებათა საქმე მიდის ხოლმე ჩვენში ხშირად.

ჩვენ მხოლოთ ამას ვიტყვით, რომ იმედია, ეს საზოგადოება თავის განზრახვის სისრულეში მოყვანის დროს არ დაივიწყებს პედაგოგიის ყველასაგან დამტკიცებულს და ცხადს ჭეშმარიტებას—რომ პირველ-დაწყებითი სწავლა მაინც ყოველყმაწვილმა თავის სამშობლო ენაზე უნდა ეძლეოდეს...

*** სოლოლაკის რამდენსამე ქუჩაზე უკვე გაიყვანეს გაზის გასატარებელი მილები. ახლა გაზით განათებისათვის ცალკე ფანრებს დგმენ სვეტებზე. ამბობენ, რომ ამ რამდენიმე კვირის განმავლობაში თვითონ გაზით განათებულ რამდენიმე ქუჩის ნახვასაც ვეღირსებით.

*** გასულ ხუთშაბათს, 27 აპრილს, სომხის სცენის მოყვარეთა თფილისის

ფელეტონი

მასლაათი

გასული კვირა.—ქალაქელის ჰაზრი კაცის მოკვლაზე.—მზადება სპარსეთის შაჰის დასახვედრად.—ბრილიანტების გამოფენა თფილისში.—უფ. გ. მ. მირზოევი და გაზეთი „Обзоръ"

ეს კვირა ქურდობის, ავაზაკობის, წარცვა-წატაცვის, კარების ჩამტვრევის, გოგოების მოტაცვის კვირა იყო!

დილას ისე ვერ ადგებოდით, ერთი რომელიმე „შემთხვევა" არ გაგეგონათ ან თქვენის ბიჭისა და ვამდლისაგან, ან თქვენი ნაცნობის, გამვლელ-გამომვლელისაგან! წუხელი სამი ავაზაკი დაეცა ქუჩაში ამა-და-ამ კაცს და „ნება-ყოფლობით" გაცარცვესო! გუშინ ათი კაცი ამა-და-ამ პატიოსან ოჯახისშვილის დაეცა, ესა-და-ეს დასჭრეს, ეს მოიტაცეს, ის წაიღეს და წავიდნენო! დღეს დილით ოც-და-ხუთი ცხენოსანი, დაიარაღებული ავაზაკი დაესხნენ იმ „მშვიდობიან მოქალაქეს" თავსა და თვითონაც დასჭრეს და შინ რაც გააჩნდათ კარგი და ავი, ძვირფასი და იაფ-ფასისა სულ წაიღესო! აქ სახლი გაამტვრიეს, იქ გოგო მოიტაცესო! და სხვ. და სხვ.

—

ერთის სიტყვით, მთელი გასული კვირის განმავალობაში ჩვენი ქალაქის მშვიდობიან მოქალაქეთა მუდამ დღე ამისთანა საშინელი და არა-მარტო სუსტნერვებიანი კაცისათვის შესაძრწუნებელი ამბები ესმოდათ.

და რაღ გაგიკვირდებათ, რომ ეს მშვიდობიანი მოქალაქე ცოტა არ იყოს დაფრთხა. საღამოს რვა საათიდამ გარეთ ვეღარ გამოდის, კარებს ჰკეტავს მაგრა, ძალიან მაგრა; მდივანი, სტოლები, შეშა, ყველაფერი, რაც ხელში მოხვდა, კარებზე მიაწყო, რომ იქნება ის წყეულები ვეღარ შემოვიდნენო; მაგრამ მოსვენებით მაინც არ სძინავს. თავის გაჩუჩუნებაზედაც კი წამოხტება ის გიჟივით ლოგინიდამ:

— არ-იქნა, მიშველეთ, დაგვეცნენ!

მაგრამ „დედაკაცი" ამშვიდებს იმას, არა არის-რა, ნუ გეშინიან, თაგვმა გაიჩუჩუნა.

— უნდა ხვალვე თაგვები ამოვსწყვიტოთო! წამოიძახებს დამშვიდებული მოქალაქე, გადაბრუნდება მეორე გვერდზე და ცოტა ხნით, სანამ კიდევ მეორეჯერ არ გაიჩუჩუნებს ეს ოხერი თაგვი, დაიძინებს; მაგრამ ვაი ამისთანა ძილსა და მოსვენებას.

— დაანებე, ბალდასარ კარაპეტიჩ, ავაზაკებს ფულები და შენ მაინც ხელს აღარ გახლებენ. უთხრა ამ დღეებში ერთმა ჩემმა ნაცნობმა თავის ნაცნობ მოქალაქეს.

— ძნელია, ძმაო-ჯან; ძალიან ძნელიან! კაცს თავის სიცოცხლეში გიშრომია, ცხარე ოფლი დაგიღვრია, სად არ თრეულხარ, რა ოინები არ გიხმარია, ბოლოს რაღაც ორიოდე გროში გიშოვნია,—მოდის ვიღაც ოხერი, დაგაჭერს გულზე ხანჯალს და გეუბნება: მითხარი, სადა გაქვს ფული, თორემ ეს-

საზაფხულო თეატრში წარმოადგინეს უფ. გ. სუნდუკიანცისაგან მოლიერიდგან გადმოკეთებული კომედია „ჟორჟ დანდენ,“ რომელსაც გადმომკეთებელმა სომხური სახელი დაარქვა „დანდან ბეგ.“

პიესა კარგათ, ცოცხლად ითამაშეს, თუმცა ზოგიერთ ალაგებში მოთამაშეებს როლის გაუგებლობა და უცოდინარობაც ეტყობოდა.

თეატრი სავსე იყო მაყურებლებით. შემოსავალი, როგორც გვითხრეს, 400 მანეთზე მეტი, დანიშნული იყო სომხის ნიჭიერ აქტიორის უფ. ამერიკიანის სასარგებლოდ.

*** გაზეთს „კავკაზში“ იწერებიან არზრუმიდამ, რომ ამ ჟამად იქ 9,000 ავათმყოფი წევსო.

*** ამავე გაზეთის სიტყვით, სპარსეთის შაჰს მოსვლას უნდა მოველოდეთ მომავალ სამშაბათს, მაისის 2-ს, ნაშუადღევის 2 საათზე.

*** ჩვენ შევიტყეთ, რომ ქართული სცენის მოყვარენი მომავალ კვირაში კიდევ ერთის წარმოდგენის გამართვას აპირებენ. ამბობენ, რომ წარმოადგენენ ანტონოვის კომედიას „განა ბიძიამ ცოლი შეირთო?“ და ილია ჭავჭავაძის მიროვოი პოსრედნიკის სცენებს.

*** ოზპირიდამ გვწერენ, რომ ამუკანასკნელ ხანებში აქ საიდამღაც გამრავლდა საშინლად ძაღლებიო; სულ ხროვა-ხროვად დაიარებიან ქუჩებშიო და იმათგან არც დღე და არც ღამე მოსვენება არა გვაქვსო.

„დროების“ კორრესპონდენცია

გორი, 20 აპრილს. წუხელის, ღამის პირველს საათზედ, გაუჩნდა ცეცხლი მიროვოი პოსრედნიკის თ. ივანე ელიზბარის ძის ერისთავის სახლებსა და იქამდისინ გაძლიერდა, რომ ამისთანა დიდი შენობა ერთ საათში გადიწვა; ცარიელი კედლები გადარჩა, ისიც მინგრეულ-მონგრეული. სახლის ავეჯულობა, მებელი, ტანისამოსი თუ ნივთეული ძალიან ცოტა გადაარჩინა ხალხმა, მომეტებული ნაწილი დაილახა.

ზარალი რომ ვიანგარიშოთ, ორი ათასი თუმანი იქმნება. მაგრამ ეს ზარალი სახსენებელი აღარ არის, რომ თითონ ამდენმა სულმა ხალხმა თავი გადაირჩინეს, რადგანაც ახლათ ჩაძინებულები ყოფილან და საშინელი ქარიც ქროდა.

მეზობლებმა რამდენიმე სახლები დასცალეს, მაგრამ ზარალი არა მოსვლიათრა, რადგანაც ქვეშა ქარი იყო და იმ ქარს ცეცხლი მეიდნისაკენ მიჰქონდა; თუ ზენა ქარი ყოფილიყო, ადვილათ შეიძლებოდა ნახევარი გორი გადამწვარიყო და დახურული ბაზარიც სულ ერთიან.

ვიდრე ბლომათ ხალხი შეიკრიფებოდა, თავ-გაწირულნი ტრიალებდნენ ცეცხლში და გამოჰქონდათ სახლიდამ ავეჯულობა პრისტავის თანაშემწეთ ტ—ვს და გ. ტ.—ა—ვს, აგრეთვე უფ. ა. თ.—ვს და რამდენიმე ხელოსანს ხალხსა. გორის რკინის გზის სტანციიდამ ცეცხლის საქრობი მაშინაც მოატანინეს და ძალიან უშველა.

როგორც ამბობენ, ეს სახლი თ. ი. ერისთავს „საზღვეველს საზოგადოებში“ არ ქონია შეტანილი.

გასაკვირველია, რათ გაუჭირდა გორის უპრავას ერთი ცეცხლის გასაქრობელი მაშინის ყიდვა! თუმცა დიდი ქარი იყო, მაგრამ ცეცხლის გასაქრობი მაშინა რომ თავის დროს მიეტანათ, ეს სახლები არ დაიწოდა. წარსულ წელიწადში რომ ზუბიევის სახლები დაიწვა, მაშინაც სწერდა ჩვენი გორელი კორრესპოდენტი, რომ ამ მაშინას სულ 400 მანეთი ფული ეყოფაო, დავიბაროთო; მაგრამ ვინ ათხოვა იმის ლაპარაკს ყური? გორისთვის რომ სასარგებლო რამ სთქვას კაცმა, აქაურები იმას ხომ არ უგდებენ ყურსა: რამდენათ სა[illegible] ამის ლაპარაკი, ისინი მაშინვე ძებნას დაიწყებენ: ეს ვის დაუწერია, ფლანი და ფლანი დასწერდაო,—და ამითი გათავდება.

თუ ჩვენმა უპრავამ წარსული წლისთვის ვერ მოახერხა ამ უბრალო ფულის დახარჯვა ვთქვათ იმისათვის, რომ მაშინ ფული არა ჰქონდათ, წრეულ ხომ ამას ველარ იტყვიან, ფული არა გვაქვსო! თქვენი ჭირის სანაცვლო იყოს დღეს ამ ერისთავის ამოდენა ზარალი, თუმცა ამისათვისაც საგრძნობელი არის, მაგრამ ეს კიდევ სხვა სახლებს აიშენებს, ევროპიულათაცა გაიმართება; ეხლა რომ იმისთანა ღარიბს დაეწვას სახლი, ვისაც იმ ჭერის მეტი არა აქვს, აბა იმან რა უნდა ქნას?

ამას ვთხოულობთ: უშოვეთ ქალაქს ქალაქის ფულით ცეცხლის გასაქრობი მაშინა და თუ მართლა გასაჭირია, აქ მცხოვრებნი დიდი და პატარა მზათ არიან თავის შეძლების-და-გვარათ ფული შეჰკრიფონ და ამით იყიდონ...

გორელი

ახალ-სენაკი, 22 აპრილს. ძველი-სენაკის სასოფლო სასწავლებლის საქმე ერთობ ცუდათ მიდის. პირველად ოცზედ მეტი შაგირდი იყო ამ შკოლაში; მოგეხსენებათ, რომ მეგრელებს დიდი სურვილი აქვთ სწავლისა და ცოტაოდენი მაინც წერა-კითხვისა და ანგარიშის ცოდნა ყველა მამას, რაც უნდა ღარიბი იყოს, ჰსურს მიანიჭოს თავის შვილებს. მაგრამ ეს ჩვენი შკოლა კი ახლა თან-და-თან ცარიელდება, 10—12 შაგირდის მეტი აღარ დაიარება.

მიზეზი უბრალოა: მასწავლებელი არა ვარგა; მშობლები ხედვენ, რომ ოსტატი არაფერს ასწავლის იმათ შვილებს და ისევ გამოჰყავთ.

ამას გარდა ამ ჩვენ მასწავლებელს

არის მოგკალიო! აბა ეს სადაური კანონია! როგორ დავემორჩილო-და?

— მეტი გზა რომ არ არი?

— განა ის მწყინს, რომ ჩემგან მიაქვს? არა, თქვენმა მზემ: მწყინს ის, რომ რად მიაქვს, როცა იმის შეძენისათვის შრომას არ ეწევა! აი ეს მაწუხებს, მეტი არაფერი...

—

რისგან არის, რომ ამ უკანასკნელ კვირეებში ასე გახშირდა ცუდ-კაცობა?

ერთმა ჩემმა მეგობარმა ეს გარემოება ასე ამიხსნა:

გაზაფხული არისო, ყველაფერი ჰყვავისო, ადამიანს სისხლი უჩუხჩუხებს, მოქმედების, საქმის ჟინი აწუხებსო და სხვა საქმეს რომ ვერაფერს პოულობს, ამ ჩინებულ, მთვარიან, თბილ ღამეში გამოდის გარეთ და თავის „მოქმედების ჟინისა“ და აჩუხჩუხებული სისხლის დასამშვიდებლად კარებს ამტვრევს და ხანჯალს იქნევს მარჯვნივ და მარცხნივო!

ეს თუ ასეა, მაშ ზამთრობით რაღათ რის ხოლმე ჩვენში ამგვარადვე გახშირებული ქურდობა და ავაზაკობა?

ზამთარშიაც სიცივე და შიმშილი აბოგიალებს ხალხსაო! მეტყვით.

მაგრამ ამგვარი განმარტება მე მომაგონებს რუსის განმარტებას იმისა—თუ რად სვამს ის მუდამ არაყს: როცა დარდიანი ვარ, მაშინ იმიტომ ვსვამო, რომ დარდები განვიქარვო, და როცა მხიარული ვარ, მაშინ კიდევ მიხარიან და იმიტომაო...

—

თუ ეს უკანასკნელი მოსაზრება მართალია, ჩვენს ქალაქში მცხოვრები სპარსელიბი ახლა დილიდამ საღამომდინ მთვრალები უნდა ეყარნენ, რადგან ახლა ისინი ძალიან გახარებულები და ბედნიერნი არიან.

შაჰი მოუდისთ იმათ. ერთ ფაცაფუცში, ერთ ამბავში არიან.

მაგრამ, არათუ მარტო ჩვენი ქალაქის სპარსელები, მთელი ქალაქიც დიდ მზადებაშია: სასახლის ქუჩაზე ორივ მხრით ტრიუმფის არკები გააკეთეს ყვავილებითა, ყველა მაღაზიების წინ თითო სვეტია დარჭობილი ფანრებითა და ყვავილებით შესამკობად იმ დროს, როცა მისი დიდებულება გამოივლის, სასახლის პირ-და-პირ ძლიერებისა და ბრწყინვალების წარმომადგენელი გერბია სპარსეთისა, ე. ი. ლომი და მზე; ქუჩებს ასუფთავებენ, სახლის კედლებს ლესვენ, ფანრების მინებს სწმენდენ...

„კავკაზის“ სასტუმროს პატრონი ფრანცუზი მარტენი 25 ოთახს ამზადებს შაჰის ამალისათვის (სვიტისთვის); ლულაქაბაბისა და ფლავის გასაკეთებელი ყველა მოწყობილება დაამზადა თავის სამზარეულოში; მადამ ტოლლესა და საზოგადოთ ყველა მოდის მაღაზიებს დღე-და-ღამ მოსვენება აღარა აქვთ, იმდენი ხაქმე აუჩინეს ჩვენმა ქალებმა ..

თუ პარიჟში მსოფლიო გამოფენა არის ამჟამად, ჩვენშიაც მალე პატარა გამოფენა იქნება—გამოფენა თვალ-მარგალიტისა და ბრილიანტებისა .. ჯერ-ჯერობით მარტო „რეპეტ[...]ცია“ აქვთ ტფილისის ქალებს... ამ დღეებში თეატრში ვიყავი და, მართალი გითხრათ, თვალე-

შკოლაშიაც კი კომერციული ანგარიშები გაუმართავს: სახელმწიფო ხარჯით და თუ თივის ხარჯით დაბარებულ წიგნებს თითქმის ერთი სამად ჰყიდის. ერთმა შაგირდმა მაჩვენა მე ამას წინათ, რომ „დედა ენა" ჩვენმა „უჩიტელმა" სამ აბაზ ნახევრად მოგვყიდაო! მოგეხსენებათ, რომ თითო ეგზემპლიარი „დედა ენისა" ყველგან ექვს შაურად იყიდება და ვინც 30 ეგზემპლიარზე მეტს დაიბარებს, იმას თითო წიგნი ხუთ შაურად დაუჯდება.

ომის ამბები

ომისთვის მზადება

ბათუმის, შუმლისა და ვარნის დათმობის შესახებ ფრანცუზულს გაზეთს „Indép. Belge"-ში იწერებიან:

„აპრილის 14-ს რუსის ღენერალმა ციმერმანმა გაუგზავნა ვარნაში ყაიზარლი-ფაშას პარლამენტიორი და მოსთხოვა რომ ეს ციხე-ქალაქი დაეთმო რუსეთისათვის; ამგვარივე მოთხოვნილება გაუგზავნა ღენ. ვანოვსკიმ შუმლის ჯარების უფროსს ფაზლი-ფაშას. ორივემ ერთი და იგივე პასუხი შემოსთვალეს, რომ სტამბოლიდამ ჯერ არავითარი ბრძანება არ მოგვსვლია და ამის გამო ჯარებს ამ ქალაქებიდამ ვერ გავიყვანთო.

„რაიცა შეეხება ბათუმს, თვითონ ოსმალეთის მთავრობა მზათ არის, დაუთმოს ეს ნავსადგური რუსეთს, მაგრამ მცხოვრებლები არ თანხმდებიან. ოსმალებს ჰყავთ ბათუმში და ციხის-ძირში 24 ბატალიონი ჯარი და 60-ზე მეტი ზარბაზანი; არზრუმსა და ტრაპიზონს შუა 15 ბატალიონი და მუშსა და არზრუმს შუა 45 ბატალიონი.

„რაღა თქმა უნდა, რომ ოსმალები განგებ აჯანჯლებენ საქმესა; იმათ იმედი აქვთ, რომ დღეს-ხვალ რუსეთსა და ინგლისს შუა ომი დაიწყებაო და ამ ციხეებით ვისარგებლებთ ან ჩვენი მომხრე ინგლისელები ისარგებლებენო."

—

ლონდონის გაზეთი „Times" გვაცნობებს, ინგლისის მთავრობას გადაწყვეტილი აქვსო, რომ, თუ რუსეთმა მოინდომა ბესსარაბიის ჩამორთმევა რუმინიისაგან, ეს გარემოება უეჭველად ომის ასატეხ მიზეზად იკმარებს რუსეთსა და ინგლისს შუაო.

—

გაზეთს „Tagblatt"-ში იწერებიან ადრიანოპოლიდამ:

„ბალკანის სამხრეთით აჯანყებული მაჰმადიანების რიცხვმა ამჟამად 60,000-მდის აიწია. განდგომილები დივიზიებად არიან გაყოფილნი, თითო დივიზიას ჰყავს სარდლად ამორჩეული თითო ფაშა, რომელთანაც იმყოფება ინგლისის აფიცერი. ჩინებული თოფ-იარაღი, ბევრი ტყვია წამალი აქვთ, საკმაო სასმელ-საჭმელი.

„დარწმუნებით ამბობენ, რომ ეს აჯანყება სულ ინგლისის საქმე არისო. განზრახვა ამათი ის არისო, რომ რუმელიაში მყოფ რუსის არმიას უკან—ბალკანისაკენ დაბრუნებისა და დუნაისკენ გზა შეუკრანო.

—

ერთს ვენის გაზეთში იწერებიან, ვითომც ავსტრიის მმართებლობას ბოსნიის სამზღვარზე დამზადებული ჰყავს ჯერ-ჯერობით 25,000 კაცი იმ განზრახვით, რომ როგორც რუსეთსა და ინგლისს შუა ომი დაიწყობა, ეს პრავინცია და ჰერცოგოვინა იმწამსვე დაიჭიროს თავის ჯარებით.

—

„ხალხთა-შორის ტელეგრაფის სააგენტო" გვაცნობებდა ამას წინათ, რომ ოსმალეთის მთავრობამ თხუთმეტი ხომალდი მზათა ჰყავს შავს ზღვაში და ბათუმიდამ და ციხის-ძირიდამ ამ დღეებში უნდა გადაიყვანონ სტამბოლში ჯარებიო.

უცხო ქვეყნის გაზეთებში იწერებიან ამ ჟამად, რომ ოსმალეთი სულაც არ ჰფიქრობს ჯერ-ჯერობით ასე ადვილად ციხის-ძირიდამ და განსაკუთრებით ბათუმიდამ თავის ჯარების გაყვანას და ამ ადგილების რუსებითვის დათმობასაო.

უცხო ქვეყნები

საფრანგეთი

„მოსკოვის უწყებებში" დაბეჭდილია პარიჟიდამ 20 აპრილს მიღებული დეპეშა, რომელშიაც პარიჟის მსოფლიო გამოფენის გახსნა ასე არის აწერილი:

„გუშინ დილის 10 საათზე გაიხსნა აქ მსოფლიო გამოფენა. ყველაზე პირველად წირმოებისა და ვაჭრობის მინისტრმა ტეისერენ-დე-ბორმა წარმოსთქვა სიტყვა. ამ მსოფლიო გამოფენა ჰაზრი დაიბადა საფრანგეთში მას შემდეგო, სთქვა მინისტრმა, რაც რესპუბლიკა დამკვიდრდაო. რესპუბლიკის მმართებლობამ ამ გამოფენის გამართვით დაუმტკიცა ქვეყანას, რომ ეს მმართებლობა მკვიდრ საფუძველზედ არის დამყარებული, რომ ეს მმართებლობა წინ წამწევია, გამოცხოველებული ხალხის ცხოვრებისა და წარმოება-ვაჭრობისა.

„შემდეგ მინისტრმა გამოუცხადა მადლობა უცხო ქვეყნებს, რომელნიც თავის მონაწილეობითა და თანაგრძნობით დაეხმარენ გამოფენას. „ეს გარემოება, ეს უცხო ქვეყნების მონაწილეობის მიღება ჩვენს გამოფენაში გვიმტკიცებსო, სთქვა მინისტრმა, რომ ყველა დანდობით და კარგის თვალით უყურებენ ჩვენს ახალგაზდა, მაგრამ ძლიერ რესპუბლიკასა."

„ტეისერენ-დე-ბორის შემდეგ რესპუბ-

ბი ამიჭრელდა, იმდენი ბრწყინვალე და მოკიათე თავსაკრავები, გულები, ხელისთითები და შავი თმები ენახე. ყველგან ალმასი, ბრილიანტი, ყველგან ფირუზი, იაგუნდი, ზურმუხტი...

რაღა თქმა უნდა, შაჰისთვის ემზადებიან. მაგრამ სპარსეთის შაჰს ამით ვერ გააკვირვებენ: მოგეხსენებათ, რომ იმას პირ-და-პირ ყოველ სიმდიდრის წყაროდამ—ინდოეთიდამ აქვს მიღებული ყველა თვალ-მარგალიტი...

—

— რად ვეფერებით ჩვენ ასე გულმოდგინეთ ახლა სპარსეთის შაჰს? რატომ ამისთანა ამბით უხვდებით?

. . . .

—

გაზეთს „ობზორში" იყო ამას წინათ დაბეჭდილი შენიშვნა, რომ უფ. მირზოევი წყლის ძალით აპირებს თავის ქარხნის მაშინების დატრიალებასაო და ამიტომ მტკვარში კედელი გაჰყავს, თითქმის დაანახევრა მდინარეო, შეავიწროვაო.

ეს შენიშნა ალბათ წაუკითხავს უფ. მირზოევს და დასამტკიცებლად იმისა, რომ მკვდარი არ შეუვიწროებია იმას, დაუპატიჟნია „ობზორის" წარმომადგენელი, აუხსნია იმისთვის ყველა გარემოება და გაუმართლებია თავი. ეს თავის-გამართლებაც „ობზორში" არის დაბეჭდელი.

იმაში, სხვათა შორის, შემდეგი ალაგია მოყვანილი:

„იმის დასამტკიცებლად, რომ ამ საქმეში უფ. მირზოევს მარტო თავის კერძო მოგება არა აქვს სახეში (?), იმან მოიყვანა შემდეგი მაგალითი: გასულ ზამთარში მე მქონდაო, სთქვა უფ. მირზოევმა, დამზადებული იაფად ნაყიდი შეშა. როდესაც ქალაქში თითო ოთხ-კუთხი საჟენი შეშა 70—120 (?) მანეთად იყიდებოდა, მე შემეძლო გამეყიდნა მაშინ ეს შეშა (სულ 1,500 საჟენი მქონდაო) და 120,000 მანეთზე მომეტებულს მოვიგებდიო (?).

„მაგრამ მე არ მინდოდაო, რომ 500 მუშა, რომელიც ჩემს ფაბრიკაზე მუშაობს, და ჰპოულობს დღიურს საზრდოს, ულუკმა-პუროთ დამეგდო და ამიტომ არ ჩავიდინე ეს, არ გავყიდე შეშაო და არ გავაჩერე ფაბრიკაო (?!)."

როგორ მოგწონთ, მკითხველო, ამგვარი გულ-მტკივნეულობა რვა მილიონის პატრონის უფ. მირზოევისა? როგორ მოგწონთ, ეს საწყლების შებრალება, რომელთაც ის ლუკმა-პურს აძლევს, რომელთათვის მხოლოთ ამუშავებს თავის ფაბრიკას, რომელთა გულისათვის იმან ტყუილ-უბრალოთ 120,000 მანეთი ნაღდი მოგება გაუშვა ხელიდამ? საწყალი მირზოევი, სულ მუშებისთვის ცდილობს, ეს ფაბრიკა მხოლოთ იმიტომ გამართა, რომ 500 მუშას „დღიური საზრდო" აღმოუჩინოს! თავის სარგებლობა სრულებით მხედველობაშიაც არა ჰქონია, სულ მუშებისთვის, სულ მუშებისთვის!

როგორ მოგწონთ, რომ გაზეთი „ობზორი" ბრძნული ორგანი, რომელიც ინტელიგენციისათვის, საზოგადოების მოწინავე პირებისთვის გამოდის, რომ ეს გაზეთი ბრძნულად, დაუცინებლათ ჰბეჭდავს ამგვარ სიტყვებს?!....

სოლოლაკელი.

ლიკის პრეზიდენტმა მარშალ მაკ-მაჰონმა წარმოსთქვა რამდენიმე სიტყვა; იმანაც თავის მხრით დაუმადლა უცხო ქვეყნებს გამოფენაში მონაწილეობისათვის და ბოლოს რესპუბლიკის სახელობით გამოაცხადა, რომ „გამოფენა გახსნილია.“

ნაშუადღევის 5 საათზე გამოფენა ხალხისათვის გაუღიათ, მაგრა ამ დღეს საშინელი წვიმა ყოფილა.

ნაციონალური კრების გადაწყვეტილებით, მუშა და საზოგადოთ ღარიბ ხალხს კვირაობით უფულოთ უშვებენ გამოფენის დასახედავათ; სხვა დღეებში კი გადასახადია დანიშნული.

ოსმალეთი

სტამბოლის ხალხი ძალიან აღელვებული არისო, როგორც უცხო ქვეყნის გაზეთებში იწერებიან. განსაკუთრებით ბევრი მტერი აღმოჩენია ახლანდელ ხონთქარს გამიდს, რომელსაც ყველაზე უფრო თურმე იმიტომ არ ემადლიერებიან, რომ იმას რუსების მხარე უჭირავსო. ერთი პარიჟული გაზეთის სტამბოლელი კორრესპონდენტი გვაცნობებს, რომ თითქმის მუდამ ღამე გროვდება ხალხი მეჩითებში, ულემები და სოფტები ჰქადაგობენო, რომ გადავაყენოთ ახლანდელი სულთანი, ყველა ჩვენი უბედურება იმის სისუსტისა და უჭკუობისაგან წარმოსდგაო, ისევ ძველი ხონთქარი მურადი ავიყვანოთ ტახტზე, რადგან ის ახლა სრულიად განთავისუფლდა ავათმყოფობისგანაო და სხვ.

ხსენებული კორრესპონდენტის სიტყვით, ხალხი დარწმუნებულია რომ მითხად-ფაშა ყველა გაჭირებისაგან გამოიყვანს ოსმალეთს. ამას გარდა ძალიან პატივს სცემენ აგრეთვე ოსმან-ფაშასა და მუხთარსაც; ასე რომ ამჟამად ყველაფერი ამ უკანასკნელ ორ კაცზედ არის დამოკიდებული.

„მაგრამ მე დამარწმუნეს, რომ ოსმან-ფაშა სრულებით ისეთი მომხრე არ არის რუსეთთან მშვიდობიანად საქმის წაყვანისა, როგორც ადრე ამბობდნენ,— პირ-იქით ამბობენ, რომ იმას ძალიან ჰსძულს რუსეთი და, თუ კი დრო უნახა, რასა თქმა უნდა, ეცდება გადაუხადოს თავის დამარცხება; ამისთვის ის დიდის სიამოვნებით მიემხრობა ინგლისს.

განცხადებანი

ყმაწვილ კაცს

ზედმიწევნით მცოდნეს ფრანცუზულის ენისას ჰსურს აძლიოს ამ ენის პრაქტიული და თეორიული გაკვეთილები. თუ საჭირო იქნება თანახმაა სოფელში ან სადმე სხვა ქალაქში წაჰყვეს მსურველს, ანუ თვით ქალაქში დადგეს ოჯახში. ადრესის შეტყობა „დროების“ რედაქციაში შეიძლება.

(5—2)

ვისაც ჰსურს იყიდოს ხმელი **საშენებელი ტყე**, ფიჭვისა და ნაძვის, ფიცრები, სამი და ოთხი წლის განახერხი, შეუძლიან მიმართოს პოლკოვნიკის ბუჭყიევის სადგომში, არსენალის ქუჩაზე, სახლის № 31.

საჭიროდ ვრაცხ გამოვაცხადო, რომ რიგ-რიგზე შეუსრულებთ ყველას, ვინც შეგვიკვეთს. ფიცრების გამოტანა ამ წლის 1 მაისიდამ დაიწყება

ახალი წიგნი

„ცოლი თუ გინდათ, ეს არის!“

ერთ-მოქმედებიანი ვოდევილი

ვ ა ს ი ლ ი ა ბ ა შ ი ძ ი ს ა

ისყიდება: თ ფ ი ლ ი ს შ ი—ვართანოვის წიგნის მაღაზიაში.

ქ უ თ ა ი ს შ ი—ანტ. ლორთქიფანიძის ბიბლიოთეკაში.

ტყავის ქარხანა თფილისში

დამოყნის ქუჩაზე, ბერძნის საყდრის პირ-და პირ, სახლის № 22.

პატივი აქვს აცნობოს იმ პირთ, რომელნიც ტყავით ვაჭრობენ ანუ თავიანთთვის სასყიდლად ეჭირებათ, რომ ამ **ქარხანაში კეთდება და მუდამ მოიპოვება დამზადებული ყოველგვარი ტყავი ფალებისთვის, უნაგირისა, კარეტის და ფაეტონებისა, ჩექმებისა ლანჩა და სხვ.**

ნარდათ (პარტიობით) ყიდვა ყველა ამ საქონლისა შეიძლება ქარხანის კანტორაში, სადაც მსურველს შეუძლიან აგრეთვე რა გვარი ტყავიც უნდა შეუკვეთოს და გაუკეთებენ. წვრილ-წვრილად ამ ქარხანის საქონელი ისყიდება მაღაზიაში, სიონის პირ-და-პირ.

(25 – 16)

თფილისის ქალაქის გამგეობისაგან

ქალაქის გამგეობა ამით აცხადებს საყოველთაოთ, რომ, იმის თანადასწრებით, ამ 10 მაისს იქნება მხოლოთ ერთხელ **ვაჭრობა** ქალაქის 1300 **ფანრის ნავთით განათებისა იჯარით მიცემაზედ.**

მსურველს შეუძლია პირადათ განაცხადოს ქალაქის გამგეობაში თავის პირობები (ფასები) ვაჭრობის დროს; შეიძლება აგრეთვე დაბეჭდილი კანვერტით წარდგენა თავის პირობებისა.

ქალაქის გამგეობისაგან შედგენილი კონდიციები (პირობა) მსურველს შეუძლიან ნახოს უპრავაში მუდამ დღეს უქმეებს გარდა, დილის 10 საათიდამ ნაშუადღევის პირველ საათამდინ.

რკ. გზა.	დილა.		საღამ.		II კ.		III კ.	
თფილისი	9	21	5	18				
მცხეთა	10	11	6	27	-	68	-	38
გორი	11	58	9	43	2	40	1	33
ხაშური	1	29	11	57	3	92	2	18
სურამი	1	44			4	42	2	46
ყვირილა	5	49			5	81	3	23
რიონი	6	47			6	75	3	75
სამტრედია	7	41			7	73	4	29
ახ.-სენაკი	—	—			8	57	4	76
ფოთი	9	40			9	75	5	42
ფოთი	9	13						
ახ.-სენაკი	—	—			1	18	-	66
სამტრედია	11	16			2	6	1	14
რიონი	12	13			3	4	1	69
ყვირილა	1	18	ღამე		3	98	2	21
სურამი	5	12	1	10	5	33	2	96
ხაშური	5	39	1	37	5	84	3	24
გორი	7	5	4	8	7	36	4	9
მცხეთა	8	50	6	59	9	8	5	4
თფილისი	9	31	7	56	9	75	5	42

ტელეგრაფი

ოცი სიტყვა თფილისიდამ:	მ.	კაპ.
ქუთაისს, ფოთს	1	—
გორს, დუშეთს, სიღნაღს	-	50
როსტოვს, ოდესას, მოსკოვს	2	—
პეტერბურგს, ვარშავას	2	—
ოსმალეთში, შვეიცარიაში	3	—
იტალიაში და საფრანგეთში.	3	50
ინგლისში	3	75

ფოშტა

ა) თფილისიდამ: სამზღვარ გარეთ, ქუთაისს, რუსეთს—ყოველ დღე კვირას გარდა. ზუგდ. ორშ. და სამშ. ოზურ.—პარასკ. და ორშ. კახეთს—სამშ. და შაბ. ბ) ქუთაისიდამ: თფილისისა და ფოთისაკენ—ყოველ დღე, კვირას გარდა. ოზურგეთს—ორშ. და პარასკ.

წიგნის გაგზავნა რუსეთში და სამზღვარ გარეთ:	კაპ.
ღია წიგნის	4
დაბეჭდილის (სამი მისხალი)	8

მაზანდა

თფილისი, 29 აპრილს	მან	კაპ
ფქვ. თ˛თ. ბანჯისა, ფთ.	2	—
ფქვილი წითელი	1	70
ქერი ფუთი	1	50
ბამბა ერევნისა, ფუთი	7	50
— ამერიკისა, ფუთი	8	50
გაპენტილი ბამბა ფუთი.	11	-
მატყლი თუშური ფთ.	7	50
—თარაქამისა ფთ.	4	50
აბრეშუმი ნუხური სტ.	2	—
ქონი, ფუთი.	6	—
ქონის სანთელი ფუთი.	8	—
სტეარინის სანთელი, ფ.	13	20
ხორცი ძროხისა, ლიტ.	—	99
— ცხვრისა, ლიტრა	—	90
სპირტი, ვედრო	5	20
შაქარი, ბროც. ფუთი	8	40
— ფხვნილი ფუთი	6	40
ყავა გრგვალი, გირვ.	—	70
ზეთი ქუნჯუთისა ფუთ.	12	—
თამბაქო, საშუალო ფუთი	8	50

თფილისის სამკურნალო

ერევნის მაედანზე, წინამძღვაროვის სახლებში.

ავათმყოფებს მიიღებენ ყოველ დღე, კვირას გარდა, დილის 8—10 მდინ.

ო რ შ ა ბ ა თ ს: მინკევიჩი—ხირურგი, ლისიცევი—შინაგ. ავათმყ.

ს ა მ შ ა ბ ა თ ს: ვერმიშევი და მარქაროვი— შინაგ. ავათმყოფობის, თამამშევი—თვალის.

ო თ ხ შ ა ბ ა თ ს: ლისიცევი—შინაგანი ავათმყოფ., ქიუჩარიანცი—ვენერიულის.

ხ უ თ შ ა ბ ა თ ს: ვერმიშევი—შინაგანი ავათმყოფობისათვის.

პ ა რ ა ს კ ე ვ ს: ლისიცევი და ასატუროვი—შინაგ. ავათმყოფ. და მინკევიჩი—ხირურგ.

შ ა ბ ა თ ს: ვერმიშევი და მარქაროვი—შინაგანი ავათმყფობის., ქიუქიუჩარიანცი—ყურის და ხირურგიულ ავათმყოფ. და თამამშევი—თვალის.

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 29 Апрѣля 1878 г. Типографія Меликова. გამომცემელი ს. მელიქიშვილი. რედაქტორი ს. მესხი.